

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžrk/5/2017
Identifikačné číslo spisu: 2015200143
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200143.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JAKUBČO, spol. s.r.o., so sídlom Mladých budovateľov 2, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresnému úradu Dunajská Streda, so sídlom Alžbetínske námestie 1194/1, Dunajská Streda, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 8757/2014 zo dňa 19. decembra 2014, za účasti účastníka: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Jána Hollého 10, Trnava, zastúpeného spoločnosťou MAPLE & FISH s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 20S 19/2015-115 zo dňa 13. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 20S/19/2015-115 zo dňa 13. septembra 2016 z a m i e t a .

Žalobcovi a žalovanému nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Účastníkovi konania Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Jána Hollého 10, Trnava p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.
Rozhodnutie krajského súdu

1. Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 20S 19/2015-115 zo dňa 13. septembra 2016 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 8757/2014 zo dňa 19.12.2014 a postup mu predchádzajúci, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie. Žalovanému náhrada trov konania nepriznal. Žalobcu zaviazal k povinnosti zaplatiť ďalšiemu účastníkovi konania Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza plnú náhradu trov konania.

2. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného krajský súd zistil, že žalovaný správny orgán preskúmaným rozhodnutím V8757/2014 podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona (zákon č. 162/1995 Z.z.) povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v kat.úz. I. Z. zapísaným, na LV č. XXXX ako pozemky registra C, parc.č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX a XXXX/XX v prospech subjektu Rímskokatolícka cirkev, IČO: 00 419 702, Jána Hollého 10, Trnava v podiele 1/1 na základe dohody o vydaní veci uzavretej medzi účastníkmi: LESY Slovenskej republiky, š.p., IČO: 36 038 351, Námestie SNP 8, Banská Bystrica ako povinný a Rímskokatolícka cirkev, IČO: 00 419 7020, Jána Hollého 10, Trnava ako oprávnený.

3. Podľa názoru krajského súdu v konaní nebolo sporným, že nehnuteľnosti, vlastnícke právo, ku ktorým bolo predmetom vkladu, boli predmetom konania Okresného súdu Dunajská Streda 7C/105/2007, ktorý rozsudkom zo dňa 14.03.2013, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trnave 24Co/316/2013 zo dňa 13.11.2013, žalovanému označenému ako Lesy Slovenskej republiky, IČO: 36 038 351 podľa ustanovení zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam uložil povinnosť v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku vydať a navrátiť žalobcovi (Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza) vlastníctvo k týmto nehnuteľnostiam.

4. Krajský súd poukazom na to, že povinnou osobou v zmysle § 4 zákona č. 161/2005 Z.z. je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží, uviedol, že u tejto povinnej osoby si oprávnená osoba podľa § 5 zákona právo na navrátenie vlastníctva uplatňuje a táto je taktiež subjektom povinným k uzavretiu dohody o vydaní veci, preto nie je dôvodným usudzovať o tom, že by na základe akejkolvek právnej konštrukcie účastníkom vkladového konania mal byť iný subjekt - priamo štát ako vlastník nehnuteľností a že by jeho neúčast mala byť považovaná za vadu vkladového konania.

5. Poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 22 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z.z. v spojení s § 28 ods. 1 až 6, s § 29, s § 30 ods. 1 až 6, s § 31 ods. 1 až 7 uvedeného zákona, ktorú citoval, krajský súd konštatoval, že uvádzané ustanovenia zákona obsahujú úpravu vkladového konania a náležitostí rozhodnutia o povolení vkladu, ktoré podľa zistenia krajského súdu rozhodnutie žalovaného č. V 8757/2014 zo dňa 19.12.2014 obsahuje. Námietku žalobcu v tomto smere týkajúcu sa nedostatku v označení oprávneného subjektu (Rímskokatolícka cirkev) krajský súd nepovažoval za dôvodnú nakoľko hoci v tomto označení zjavne absentuje časť názvu oprávneného „Trnavská arcidiecéza“, označenie správneho identifikačného čísla organizácie 00 419 702 bez pochybností vylučuje možnosť zámery tohto subjektu s iným, pričom pochybenie správneho orgánu bolo odstránené oznámením o oprave textu rozhodnutia zo dňa 01.04.2015.

6. Za spornú krajský súd považoval otázku, či oprávnenou osobou predložená dohoda zo dňa 11.11.2014 je vzhľadom na absenciu prejavu vôle osoby povinnej vkladuschopnou listinou a či žalovaný správny orgán jej akceptovaním neporušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona a súčasne práva žalobcu ako povinného podľa rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda sp.zn. 7C/105/2007 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu.

7. Podľa názoru krajského súdu argumentácia oprávnenej osoby vychádzala z právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveného v rozsudkoch sp.zn. 1Sžr/147/2013 zo dňa 23.09.2014 a sp.zn. 1Sžr/175/2013 zo dňa 13.01.2015, podľa ktorého správny orgán, ktorý v obdobných prípadoch na základe povinnej osoby nepodpísanej dohody o vydaní nehnuteľností svojím rozhodnutím povolil vklad vlastníckeho práva v prospech cirkvi, postupoval v súlade s katastrálnym zákonom, keď dospel k záveru, že absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu (osoby povinnej) na dohode bol s poukazom na ustanovenie § 161 ods. 3 OSP nahradený výrokom právoplatného rozsudku príslušného súdu ukladajúcim žalobcovi vydať a navrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam cirkvi. Krajský súd konštatoval, že vzhľadom na skutočnosť, že rozsudok súdu neurčuje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ale ukladá povinnosť nehnuteľnosti vydať, a zápis vlastníckeho práva cirkvi záznamom bol na základe protestu prokurátora zrušený, je oprávnenou osobou zvolený a žalovaným aplikovaný

postup jediným možným riešením, pre dosiahnutie účelu reštitučných predpisov a na ich základe priznaného práva. Ústavná akceptovateľnosť tohto postupu bola potvrdená uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 377/2015-16 zo dňa 18.08.2015, ktorým bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá sťažnosť štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky namietajúceho porušenie základného práva vlastníť majetok, základného práva na súdnu ochranu, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Sžr/147/2013 zo dňa 23.09.2014.

8. Riadiac sa uvádzaným právnym názorom vyššej súdnej authority, ktorý je vzhľadom na obdobnosť procesnej situácie plne aplikovateľný na predmet konania, správny súd v postupe a preskúmanom rozhodnutí správneho orgánu nezistil žalobcom tvrdené porušenie práva alebo jeho právom chránených záujmov, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP (zákona č. 162/2015 Z.z.) zamietol.

9. Krajský súd právo na plnú náhradu trov konania priznal v konaní úspešnému účastníkovi Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 175 ods. 1 SSP. O náhrade trov konania žalovaného správneho orgánu rozhodol poukazom na skutočnosť, že tento v konaní úspešný účastník sa práva na náhradu trov vzdal.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

10. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť. Navrhoval, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 20S/19/2015 zo dňa 13. septembra 2016 v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania.

11. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom v zmysle § 440 ods.1, písm. g/ SSP. Súčasne namietal, že krajský súd sa SSP.

12. Vo vzťahu k prvému sťažnostnému bodu žalobca uviedol, že nesúhlasí s názorom krajského súdu v zmysle, ktorého uznal za vkladu schopnú listinu k zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v k.ú. I. Z. z pôvodného vlastníctva Slovenskej republiky na nového vlastníka RKC Trnavská arcidiecéza na základe „Dohody o vydaní vecí“, ktorá mala byť uzavretá medzi účastníkmi súdneho sporu vedeného pred Okresným súdom Dunajská Streda pod sp.zn. 7C 105/2007 zo dňa 14.03.2003 a to v reštitučnom spore podľa zákona č. 161/2005 Z.z., odvolávajúc sa na právny názor NS SR 1Sžr 147/2013 a 1Sžr 175/2013, potvrdený rozhodnutím III. ÚS 377/2005. Žalobca trval na svojom vyjadrení v podaní zo dňa 02.09.2016, v ktorom uviedol že žalovaný povolil vklad vlastníckeho práva v prospech účastníka konania nie na základe rozsudku OS Dunajská Streda sp.zn. 7C 105/2007, ale na základe iného právneho úkonu. Tvrdil, že v skutočnosti bola žalovanému zo strany účastníka konania predložená listina označená ako „Dohoda o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam zo dňa 11.11.2014 uzavretá medzi účastníkmi - Slovenská republika zastúpená Lesy Slovenskej republiky, ako osoba povinná a Rímskokatolícka cirkev ..., ako osoba oprávnená, s odvolaním sa na povinnosť uloženú povinnej osobe v rozsudku OS Dunajská Streda 7C 105/2007 vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam v k.ú. I. Z.. Žalobca zdôraznil, že nielenže táto dohoda nikdy nebola zo strany uvádzaného účastníka na strane povinnej uzavretá, ale právne neexistuje žiadne rozhodnutie súdu, ktorým by bola uložená povinnosť účastníkovi konania Slovenskej republike uzavrieť dohodu o vydaní nehnuteľných vecí podľa zákona č. 161/2005 Z.z., resp. vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam v k.ú. I. Z. v prospech RKC Trnavská arcidiecéza.

13. Ďalej žalobca uviedol, že z obsahu znenia predloženej „Dohody o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam ...“ zo dňa 11.11.2014 a to čl. IV. ods. 4, 6 vyplýva povinnosť dohodu zverejniť podľa § 5a zákona č. 211 z roku 2000 a čl. IV. ods. 4, 7 sa uvádza, že dohoda nadobúda platnosť dňom podpisu a účinnosť dňom nasledujúcim po dni zverejnenia v súlade s odsekom 4, 6. Žalovaný považoval uvádzanú dohodu za platnú vkladu schopnú listinu napriek tomu, že nebola jedným z účastníkov podpísaná, t.j. nenadobudla platnosť a ani nebola nikdy zverejnená v centrálnom registri zmlúv vedenom

na úrade SR, t.j. nenadobudla účinnosť.

14. Žalobca vytýkal krajskému súdu, že napriek tomu, že žalobca na nedodržanie uvádzaných obsahových znení dohody upozornil vo svojom podaní zo dňa 2. 9. 2016, krajský súd sa k tejto námietke nevyjadril a striktno sa oprel o právny názor vyššej autority vyjadrený v rozhodnutiach už vydaných Najvyšším súdom SR sp.zn. 1Sžr 147/2013 a 1Sžr 175/2013 a to aj napriek tomu, že uvádzané rozsudky riešili iný okruh účastníkov konania a teda sú pre toto konanie nepoužiteľné.

15. Vo vzťahu k sťažnostnému bodu dva žalobca uviedol, že pokiaľ aj krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatuje, že nezistil žalobcom tvrdené porušenie práva alebo jeho právom chránených záujmov, preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietla, odvolávajúc sa na právny názor už citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý vzhľadom na obdobné procesné situácie je plne aplikovateľný na predmet konania, pritom rozhodnutia najvyššieho súdu neriešili námietku žalobcu o povolení vkladu vlastníckeho práva rozhodnutím, ktoré neobsahujú odôvodnenie a uvádzané rozhodnutia neriešili ani platnosť vkladu schopnej listiny, ktorá nenadobudla účinnosť vzhľadom na nedodržanie zákonnej povinnosti zverejnenia ani v lehote do troch mesiacov od uzavretia. Ďalej žalobca poukázal na to, že námietku nedodržania obsahových náležitostí rozhodnutia správneho orgánu v časti o chýbajúcom odôvodnení vzniesol ešte pred vydaním rozhodnutia vo veci. Poukazom na porušenie zákonných ustanovení správneho poriadku a to § 47 ods. 1 a ods. 3 žalobca dôvodil, že žalovaný bez akýchkoľvek zdôvodnení akceptoval predloženú dohodu len jedným z jej účastníkov ako vkladu schopnú listinu, ktorá nie je v pravom slova zmysle dohodou podľa § 37 Občianskeho zákonníka, nejde o typickú dohodu charakterizovanú zhodou vôle v nej označených účastníkov a nejde ani o formálne totožnú dohodu, v ktorej absentuje vôľa k súhlasu zo strany jedného z jej účastníkov, bola nahradená výrokom súdu ex post. Žalobca poukázal na to, že ten istý senát najvyššieho súdu vo svojom neskoršom rozhodnutí v obdobnej veci sp.zn. 1Sžro 107/2014 zo dňa 09.11.2015 vyhodnotil konanie žalovaného správneho orgánu ako nezákonné, keď dospel k záveru, že nedostatok odôvodnenia postupu správneho orgánu má vplyv na jeho zákonnosť. Vytýkal krajskému súdu, že sa s touto námietkou žalobcu nevysporiadal a takisto sa nevysporiadal ani s námietkou o nedodržaní obsahového znenia dohody o povinnosti zverejnenia dohody podľa zákona č. 211/2000 Z.z.. Uviedol, že absencia tejto povinnosti znamená nenadobudnutie účinkov zo zmluvy a za situácie, keď nie je známa a ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu na zodpovedanie týchto námietok nie je možné sa stotožniť s právnym názorom krajského súdu. Žalobca vyslovil názor, že Najvyšší súd SR v rozsudkoch sp.zn. 1Sžr 147/2013 a 1Sžr 175/2013 nedal jednoznačnú odpoveď a právne stanovisko k základnej námietke žalobcu a to posúdenie platnosti právneho úkonu v podobe nepodpísanej dohody z hľadiska vkladu schopnej listiny k zmene vlastníckych práv za stavu, keď nie rozsudky s výrokom povinnosti vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľným veciam boli právnym titulom povolenia vkladu; obsah dohody ako jej zákonných podstatných náležitostí v rozsudkoch absentuje a dohoda netvorí ani jednoliaty celok s rozhodnutiami ako ich príloha (R 53/1991/; výrok reštitučných rozsudkov s uložením povinnosti žalobcovi ako správcovi lesného majetku štátu vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam neurčuje z vlastníctva koho majú byť nehnuteľnosti vydané a ani spôsob, akým má vydať nevlastník vlastníctvo k veci, ktorú nevlastní.

16. Žalobca poukázal tiež na to, že reštitučný rozsudok OS Dunajská Streda 7C 105/2007 z 14.03.2013 smeruje výrokom na nepeňažné plnenie v podobe povinnosti voči štátnemu podniku vydať a navrátiť vlastníctvo na ťarchu vlastníka Slovenskej republiky, ktorý nebol účastníkom konania; výrok rozsudku nesmeruje voči štátnemu podniku ako povinnej osobe podľa § 4 ods. 1 zákona č. 1615/2005 Z.z., k uloženiu povinnosti uzavrieť s cirkvou dohodu o vydaní nehnuteľných vecí podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z.z. a svojím výrokom ju ani nenahrádza.

17. Žalobca nesúhlasil s tvrdením, že účastník (cirkev) ako úspešný reštituent sa teraz nemôže domôcť svojho práva, nakoľko žalobný petít bol plne v jeho kompetencii. Uviedol, že pokiaľ sa účastník rozhodol žalovať vydanie a navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam jedná sa o vlastnícku žalobu a žalovaným mal byť vlastník Slovenská republika v zastúpení správcom jeho majetku.

18. Záverom žalobca poukázal na to, že všetky žalobné dôvody, na ktoré sa odvoláva v tejto kasačnej sťažnosti uplatnil v konaní pred krajským súdom a to v písomnom vyhotovení samotnej žaloby a v písomnosti zo dňa 2. 9. 2016, poukazom na to, že žaloba bola podaná pred účinnosťou nového zákona o správnom súdnom poriadku č. 162/2005 Z.z., odvolávajúc sa na právnu úpravu ustanovenú v § 491 ods. 2 druhá veta SSP.

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobcu

19. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril tak, že navrhoval kasačnú sťažnosť zamietnuť. Nesúhlasil s argumentáciou žalobcu uvedenou v kasačnej sťažnosti.

20. Vo vzťahu k sťažnostnému bodu 1/ žalovaný uviedol, že postupne sudcami rôznych stupňov súdov ako aj použitím komentára k § 161 ods. 3 OSP sa vykryštalizoval právny názor, v zmysle ktorého rozsudok súdu nahrádza vôľu povinnej osoby, on sám osebe nie je listinou spôsobilou na zápis do katastra nehnuteľností. V danej súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 3Sžo-KS/16/2006 zo dňa 07.09.2006, podľa ktorého rozsudok súdu v občianskom právnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku t.j. povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu, (v tomto konkrétnom prípade povinnosť vydať a navrátiť vlastníctvo identifikovanú vo výroku), je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 OSP. Žalovaný uviedol, že keďže odporca - povinný, uložené vyhlásenie vôle do právoplatnosti rozsudku neurobil, právoplatnosťou rozsudku došlo v zmysle k § 161 ods. 1 OSP k nahradeniu vôle s obsahom, ktorý je uvedený vo výroku rozsudku č.k. 7C 105/2007-914 zo dňa 14.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/314/2013-960 zo dňa 13.11.2013, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 10.12.2013.

21. Žalovaný poukazom na § 5 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z., ktorú právnu úpravu citoval, uviedol, že dohodu o navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločenstvám neuzaviera povinná osoba, ale právoplatnosťou rozsudku došlo k nahradeniu vôle. V zmysle uvedeného by bolo zo strany OÚ DS KO irelevantné žiadať písomné potvrdenie povinnej osoby o zverejnení zmluvy na webovom sídle povinnej osoby alebo v obchodnom vestníku.

22. Vo vzťahu k sťažnostnému bodu 2/ žalovaný poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 31 ods. 4 katastrálneho zákona, ktorú citoval, uviedol, že vzťah medzi správnym poriadkom a katastrálnym zákonom je postavený na báze všeobecný - osobitný, špeciálnym právnym predpisom je katastrálny zákon. Preto tu platí zásada *lex specialis derogat legi generali* (špeciálny zákon alebo ustanovenie ruší všeobecný zákon alebo ustanovenia).

IV.

Vyjadrenie účastníka konania Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza, ku kasačnej sťažnosti žalobcu

23. Účastník konania Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril tak, že kasačná sťažnosť ako aj samotná žaloba je nedôvodná a neopodstatnená. Napadnutý rozsudok krajského súdu a postup mu predchádzajúci považoval za správny a zákonný. Navrhoval, aby najvyšší súd podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol v celom rozsahu a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť účastníkovi trovy konania a trovy právneho zastúpenia v plnom rozsahu.

24. V dôvodoch vyjadrenia účastníka konania poukazom na skutkové zistenia daného prípadu uviedol, že žalobca napriek povinnosti uloženej právoplatnými a vykonateľnými reštitučnými rozsudkami do dnešného dňa povinnosť dobrovoľne nesplnil. Poukázal na to, že platná právna úprava nerieši situáciu, kedy dôjde k vydaniu rozsudkov podľa zákona č. 161/2005 Z.z., ktoré nadobudnú právoplatnosť a vykonateľnosť a povinná osoba napriek tomu nesplní uloženú povinnosť, majúc za to, že táto skutočnosť však nemôže byť na ujmu účastníka, ktorý bol v reštitučnom konaní úspešný a nemá inú možnosť ako sa domôcť navrátenia vlastníckeho práva. Tvrdil, že uvedená situácia viedla k tomu, že

Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach vyslovil právny názor, ako má postupovať oprávnená osoba a príslušný orgán na úseku katastra, ak nastane situácia, že povinná osoba dobrovoľne nesplní povinnosť napriek právoplatným a vykonateľným rozsudkom vydaných podľa zákona č. 161/2005 Z.z. a znejúcim na povinnosť vydať a navrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. V danej v súvislosti opätovne poukázal na závery najvyššieho súdu vyslovené v rozhodnutiach 1Sžr 147/2013 k a 1Sžr 175/2013 a rozhodnutie Ústavného súdu SR III. ÚS 377/2015. Vyslovil názor, že vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný postupoval správne a zákonne, keď rozhodnutím vyhovel návrhu účastníka na vklad, ktorý spĺňal všetky zákonné náležitosti.

25. K námietke žalobcu o nedodržaní ustanovení dohody o nadobudnutí platnosti a účinnosti uviedol, že žalobca dobrovoľne nesplnil povinnosť uloženú reštitučnými rozsudkami a neuzavrel dohodu o vydaní. Považoval za absurdné, že žalobca sa dovoľáva voči účastníkovi nesplnenia vlastnej povinnosti, keďže žalobca ako povinná osoba dobrovoľne nesplnil povinnosť uloženú právoplatnými a vykonateľnými reštitučnými rozsudkami a nemá záujem na dobrovoľnom splnení povinností. Podľa názoru účastníka z postupu žalobcu je zrejmé, že tento nemal ani záujem dohodu zverejniť, a preto v tomto prípade táto povinnosť odpadla, nakoľko boli vydané reštitučné rozsudky, nahrádzajúce prejav vôle povinnej osoby a teda nie je ani potrebné dohodu zverejňovať.

26. Účastník konania považoval za správne a zákonne udržateľné závery Najvyššieho súdu SR vyslovené v rozhodnutiach sp.zn. 1Sžr 147/2013 k a 1Sžr 175/2013, poukazom na to, že tieto závery potvrdil aj Ústavný súd SR v rozhodnutí III. ÚS 377/2015 a tiež na to, že ani v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Sžr 107/2014, na ktorý odkazuje žalobca, nebol vyslovený protichodný názor ku skorším rozhodnutiam najvyššieho súdu, t.j., že by postup katastrálneho odboru, ktorým povolil vklad vlastníckeho práva na podklade jednostranne podpísanej dohody v spojení s reštitučnými rozsudkami, bol nesprávny alebo nezákonný.

27. K námietke žalobcu, že rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie, účastník konania poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané podľa zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ktorý v ustanovení § 31 ods. 4 vymedzuje obsahové náležitosti rozhodnutia, ktorým sa vyhovuje návrhu na vklad. Ďalej uviedol, že katastrálny zákon predstavuje lex specialis a ako taký má prednosť pred všeobecnou úpravou správneho poriadku. Trval na tom, že rozhodnutie je nepochybne v súlade s katastrálnym zákonom, ak obsahuje všetky zákonné náležitosti. V danej súvislosti poukázal na skutočnosť, že žalobca bol účastníkom reštitučného konania, má vedomosť o povinnosti uloženej reštitučnými rozsudkami a rovnako žalobcovi sú známe dotknuté rozhodnutia najvyššieho súdu (nakoľko bol účastníkom konania v oboch prípadoch) a teda je zrejmé, že si musel byť vedomý toho, na základe akých právnych skutočností došlo k povoleniu vkladu v prospech účastníka. Účastník konania samotnú žalobu ako aj kasačnú sťažnosť považoval za ďalší účelový krok žalobcu vykonaný s jediným cieľom takto oddialiť vydanie nehnuteľností a navrátenie vlastníctva.

28. Za nedôvodné, účelové a neopodstatnené účastník konania považoval tiež námietky žalobcu, že účastníkom reštitučnej žaloby nebol vlastník - Slovenská republika, ale správca majetku - žalobca, a že reštitučné rozsudky neukladajú povinnosť Slovenskej republike ako vlastníkovi. Uviedol, že otázka pasívnej legitímácie žalobcu v reštitučnom konaní bola právoplatne potvrdená reštitučnými rozsudkami a ako taká nemôže byť predmetom prieskumu v tomto konaní. Aj túto námietku preto považoval za výslovne účelovú bez opory v platnej právnej úprave. Poukázal tiež na to, že podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z. povinnou osobou nie je štát samotný, ale správca nehnuteľností vo vlastníctve štátu - v tomto prípade teda žalobca. V danej súvislosti dal do pozornosti, že obdobne rozhodol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 1Cdo 48/2009 a Ústavný súd SR v rozhodnutí sp.zn. IV. ÚS 27/2012. Súčasne poukázal na to, že za Slovenskú republiku vždy koná príslušný orgán - v tomto prípade žalobca a keďže ako vlastník pozemkov bola v katastri nehnuteľností zapísaná Slovenská republika a žalobca ako ich správca, je zrejmé, že označenie povinnej osoby v dohode „Slovenská republika zastúpená žalobcom“ je správne.

29. Účastník konania nesúhlasil ani s tvrdením, že reštitučné rozsudky neurčujú ani spôsob, akým má vydať „nevlastník“ vlastníctvo k veci, ktorú nevlastní. K tomu uviedol, že zo zákona č. 161/2005 Z.z. vyplýva, že uvedená povinnosť sa má splniť prostredníctvom uzavretia dohody o vydaní, v ktorej súvislosti poukázal na rozsudok NS SR z 29. júna 2004 sp.zn. 1Sž-o-KS 2/2004.

30. Záverom účastník konania trval na tom, že niektoré z tvrdení uvedených v kasačnej sťažnosti žalobcu prekračujú žalobné dôvody, čo odporuje § 183 správneho súdneho poriadku, a preto na ne krajský súd ani nemohol prihliadať a rovnako by nemal byť predmetom prieskumu ani v rámci konania pred kasačným súdom. Súčasne mal za to, že v tomto prípade nie je dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ SSP, keďže ako uviedol aj samotný žalobca absentuje ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu o namietaných skutočnostiach.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

31. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti žalobcu (§ 453 ods. 1 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 452 ods. 1 v spojení s ustanovením § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

33. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 20S 19/2015-115 zo dňa 13. septembra 2016, ktorým správny súd žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 8757/2014 zo dňa 19.12.2014 a postup mu predchádzajúci, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie, podľa § 190 SSP zamietol.

34. Predmetom preskúmacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie Okresného úradu Dunajská Streda, odbor katastrálny - žalovaného č. V 8757/2014 zo dňa 19.12.2014 a postup mu predchádzajúci, ktorým rozhodnutím žalovaný podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v kat.úz. I. Z. zapísaným, na LV č. XXXX ako pozemky registra C, parc. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX a XXXX/XX v prospech subjektu Rímskokatolícka cirkev, IČO: 00 419 702, Jána Hollého 10, Trnava v podiele 1/1.

35. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu najvyšší súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

36. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. (§ 2 ods. 1 SSP)

37. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. (§ 5 ods. 2 SSP)

38. Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy. (§ 177 ods. 1 SSP)

39. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

40. Správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci. (§ 119 SSP)

41. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. (§ 135 ods. 1 SSP)

42. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

43. Kasačný súd upriamuje pozornosť tiež na to, že správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci sa zásadne obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné najmä z ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. Zákonnosť postupu správny súd skúma na základe rovnakých kritérií ako zákonnosť rozhodnutí.

VI.

Právne posúdenie kasačným súdom

44. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

45. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

46. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodit' z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I. ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I. ÚS 10/98)“. (I. ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného

súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750, nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 22/06). Judikatúra ústavného súdu tiež kladie dôraz, že v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnemu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, resp. proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04).

47. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

48. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

49. Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

50. Predpokladom povolenia vkladu práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvného právneho úkonu alebo iného právneho úkonu zákonom predpokladaného je splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Pri rozhodovaní o povolení vkladu príslušný správny orgán prihliada aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu, a v rámci tohto prieskumu posudzuje súlad zmluvného dojednania účastníkmi zmluvného záväzku so zákonom.

51. Zákonodarca právnou úpravou ustanovenou v katastrálnom zákone zveril do právomoci okresnému úradu katastrálny odbor ako orgánu štátnej správy na úseku katastra v konaní o povolení vkladu práva viažúceho sa k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvného právneho úkonu alebo iného právneho úkonu zákonom predpokladaného okrem splnenia ďalších zákonných podmienok skúmať aj jej súlad so zákonom. Povinnosťou správy katastra v konaní o povolení vkladu je v zmysle ustanovenia § 3 správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 5 katastrálneho zákona postupovať v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj ďalšími právnymi predpismi, v danom prípade s ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z.z., ktoré sa vzťahujú na posúdenie právneho úkonu zakladajúceho vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností účastníkov konania.

52. Okresný úrad, katastrálny odbor, je ako orgán štátnej správy súčasťou výkonnej moci štátu a je v jeho kompetencii rozhodovať, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu práv k nehnuteľnostiam do katastra. Vkladové konanie ako návrhové správne konanie sa začína na návrh účastníka konania. V priebehu vkladového konania správny orgán posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu a to z hľadiska kritérií, ktoré sú uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a predmetnú zmluvu posudzuje aj v intenciách ustanovení právneho predpisu viažúceho sa k posudzovaniu splnenia zákonných podmienok pre povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra. To znamená, že vkladové konanie predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom správny orgán na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 katastrálneho zákona posudzuje všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Výsledkom tohto rozhodovacieho procesného postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad, pokiaľ správny orgán zistí, že nie sú splnené zákonné podmienky pre povolenie vkladu. Inštitút vkladu je založený na základe konštitutívnosti, čo znamená, že zmluvné vecné práva k nehnuteľnostiam vznikajú, menia sa a zanikajú vkladom do

katastra.

53. Náležitosti rozhodnutia, ktorým sa vklad povoľuje, zákonodarca stanoví v právnej úprave § 31 ods. 4 katastrálneho zákona tak, že rozhodnutie o povolení vkladu obsahuje a) názov okresného úradu, ktorý rozhodol o vklade, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď okresný úrad rozhodol o vklade, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlej pečiatky okresného úradu. Uvedená právna úprava kogentným spôsobom ustanovuje náležitosti rozhodnutia, ktorým správny orgán rozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra. Pokiaľ správny orgán povolil vklad rozhodnutím spĺňajúcim náležitosti v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 31 ods.4 katastrálneho zákona, postupoval v súlade so zákonom. Na rozhodnutie o povolení vkladu nie je možné aplikovať právnu úpravu ustanovenú v § 47 správneho poriadku, pretože v katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, (zákon č. 71/1967 Zb.), ak tento zákon alebo iný zákon neustanovuje inak v zmysle § 22 ods. 5 katastrálneho zákona.

54. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy odvolací súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu pri aplikácii zákonnej úpravy katastrálneho zákona v spojení s právnou úpravou zákona č. 161/2005 Z.z. dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, a to že žalobné námietky žalobcu neboli spôsobilé zvrátiť správnosť a zákonnosť preskúmaného správneho rozhodnutia.

55. Posudzujúc predmetnú dohodu o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 11.11.2014, predloženú účastníkom konania Rímskokatolíckou cirkvou, Trnavská arcidiecéza spolu s návrhom na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do katastra s predloženými prílohami - rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda 7C/105/2007 zo dňa 14.03.2013 a rozsudok Krajského súdu v Trnave 24Co/316/2013 zo dňa 13.11.2013, v zmysle § 31 ods.1 katastrálneho zákona v spojení s § 3 ods.1 správneho poriadku a v spojení s ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z.z., kasačný súd tak ako správny súd dospel k záveru, že v danom prípade žalovaný správny orgán na základe skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu ustálil správny právny záver, že predmetná dohoda o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam z 11.11.2014 je vkladu schopná listina, pretože uloženie povinnosti povinnej osobe - Lesy Slovenskej republiky, š.p., súdnym rozhodnutím v zmysle zákonnej úpravy ustanovenej v zákone č. 161/2005 Z.z. vydať žiadané nehnuteľnosti oprávnenej osobe - Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavskej arcidiecézy, implicitne nahrádza súhlas povinnej osoby s vydaním žiadaných nehnuteľností a náhradným spôsobom osvedčuje jej vôľu. Skutkové okolnosti v danej veci potvrdzujú, že právoplatným rozsudkom Okresný súd v Dunajskej Strede uložil žalobcovi (v reštitučnom konaní povinnej osobe v zmysle § 4 zákona č. 161/2005 Z.z.) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi ako osobe oprávnenej, teda uložil žalobcovi povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Vzhľadom k tomu, že žalobca povinnosť uložení mu súdnym rozhodnutím nerešpektoval a dohodu s cirkvou neuzavrel, nastáva zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu v Dunajskej Strede ukladajúci povinnej osobe (žalobcovi) povinnosť vydať nehnuteľnosti, nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu).

56. Najvyšší súd ako súd kasačný v preskúmanej veci zistil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci (v právnej veci žalobcu: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Komárno, za účasti: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 1945/11 zo dňa 07.07.2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/142/2011-155 zo dňa 02.07.2013), rozhodol rozsudkom sp.zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 220 OSP v spojení § 250ja ods. 3 posledná veta OSP zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 OSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v inej obdobnej veci (v právnej veci žalobcu: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP č. 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Sabinov, katastrálny odbor, za účasti Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo vkladu V 93/13 zo dňa

6. marca 2013, o odvolaní účastníka konania Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/22/2013-183 zo dňa 26. apríla 2016), rozhodol rozsudkom sp.zn. 7Sžr/152/2016 z 28.02.2018 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 246c ods.1, veta prvá a s § 220 OSP a v spojení s § 492 ods.2 SSP zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 OSP). Najvyšší súd v uvedených veciach dospel k záveru, že neboli dané dôvody pre zrušenie správneho rozhodnutia, ktoré bolo vydané v súlade so zákonom.

57. Najvyšší súd v uvedených rozhodnutiach dal dostatočnú odpoveď na zásadnú námietku žalobcu (Lesy Slovenskej republiky, š.p.), ktorou v žalobe namietal, že „Dohoda“ predložená cirkvou v prílohe návrhu na vklad vlastníckeho práva k žiadaným nehnuteľnostiam, nie je vkladu schopnou listinou. Túto námietku žalobca vzniesol aj v žalobe v preskúmvanej veci a taktiež aj v tejto veci ju kasačný súd zhodne so správnym súdom považoval za zásadnú námietku. Z uvedených dôvodov kasačný súd v predmetnej preskúmvanej veci sa v celom rozsahu stotožnil s názorom najvyššieho súdu vysloveným v uvedených rozhodnutiach sp.zn. 1Sžr 147/2013 z 23.09.2014 a 7Sžr 152/2016 z 28.02.2018, a preto v súlade s § 464 ods. 1 SSP na ne poukazuje a ich prevzatú časť v odôvodnení uvádza nasledovne:

„Najvyšší súd v odôvodnení uvedených rozhodnutí citujúc právnu úpravu ustanovenú v katastrálnom zákone a v zákone č. 161/2005 Z.z. okrem iného konštatuje:

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného, vyplynulo, že správa katastra rozhodnutím č. V 1945/11 zo dňa 7.7.2011 vyhovelá návrhu cirkvi a povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam v k.ú. P. v prospech cirkvi na základe dohody o vydaní vecí zo dňa 18.5.2011.

Z vyjadrenia správy katastra vyplynulo, že vzhľadom k úspechu cirkvi v občianskoprávnom konaní vedenom na Okresnom súde v Komárne a Krajskom súde v Nitre, v ktorom bola žalobcovi uložená povinnosť vydať a navrátiť oprávnenej osobe (teda cirkvi) vlastníctvo k uvedeným nehnuteľnostiam, povolil vklad vlastníckeho práva z titulu dohody o vydaní vecí s tým, že v zmysle § 161 ods. 3 O.s.p. prejav vôle žalobcu považoval za nahradený práve výrokom právoplatného občianskoprávneho rozsudku.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom žalovaného v tom, že pre povolenie vkladu boli splnené podmienky v zmysle katastrálneho zákona.

Cirkev si uplatnila reštitučný nárok na navrátenie nehnuteľností v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Nakoľko žalobca s ňou odmietol uzavrieť dohodu o vydaní vecí, obrátila sa cirkev na súd, ktorý uložil žalobcovi povinnosť vydať cirkvi tam uvedené nehnuteľnosti a navrátiť jej vlastníctvo. Žalobca ako povinná osoba právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno v spojení s odvolacím rozsudkom Krajského súdu v Nitre nerešpektovala.

Odvolací súd dal za pravdu žalovanému ako aj cirkvi v tom, že právoplatným rozsudkom Okresný súd Komárno uložil žalobcovi (v reštitučnom konaní povinnej osobe v zmysle § 4 reštitučného zákona) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi ako osobe oprávnenej, teda uložil žalobcovi povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Nakoľko žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohodu s cirkvou neuzavrel, ani iným spôsobom nespĺnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno ukladajúci žalobcovi povinnosť prejavíť svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu) a súčasne aj druhej zmluvnej strany v dohode o vydaní vecí.

Následne správa katastra postupovala správne, keď na základe návrhu cirkvi, z ktorého bolo jednoznačne zrejmé, čoho sa cirkev domáhala - a síce povolenia vkladu k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam z titulu dohody o vydaní vecí zo dňa 18.5.2011 podľa reštitučného zákona v spojení s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 8C 159/06-552 - návrh a jeho prílohy v zmysle § 31 katastrálneho zákona preskúmala a dospela k záveru, že dohoda o vydaní vecí obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, pričom absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu bol s poukazom na § 161 ods. 3 O.s.p. nahradený výrokom právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno, ktorý bol k návrhu pripojený.

K vyššie uvedenému odvolací súd poukazuje aj na skoršiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp.zn. 3SžoKS/16/2006), v zmysle ktorej rozsudok súdu vydaný v občianskoprávnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku (t.j. povinnosť uzatvoriť kúpnu

zmluvu identifikovanú vo výroku), je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O.s.p. Najvyšší súd v odôvodnení tohto rozsudku konštatoval, že „... podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Požiadavka na ústavne konformný výklad zákonov priamo ovplyvňuje zisťovanie obsahu jednotlivých zákonných ustanovení z dikcie a ich aplikáciu na daný skutkový stav a zabezpečuje, že výklad normatívnych ustanovení zákona nevedie k absurdným záverom, alebo záverom v rozpore s ústavnými princípmi.

Podľa § 161 ods. 2 O.s.p. ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť.

Podľa § 161 ods. 3 O.s.p. právoplatné rozsudky ukladajúce vyhlásenie vôle nahrádzajú toto vyhlásenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svetle vyššie uvedeného nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa v tom, že správa katastra nepostupovala správne a v súlade so zákonom, keď povolila vklad vlastníckeho práva titulom dohody, v ktorej absentoval podpis žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver poukazuje na účel okruhu reštitučných predpisov a tým je vo všeobecnosti odstránenie alebo aspoň zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči postihnutým osobám v období neslobody zo strany štátu. Poškodenou bola v predmetnej právnej veci cirkev, ktorá postupovala v súlade s ustanoveniami reštitučného zákona a vyzvala žalobcu ako povinnú osobu (§ 4 a § 5 ods. 1 a 2 reštitučného zákona) k vydaniu odňatých nehnuteľností, ktorý jej výzvu ignoroval, následne sa obrátila na Okresný súd Komárno i Krajský súd v Nitre (§ 5 ods. 3 reštitučného zákona), ktorý jej právoplatným rozsudkom dal za pravdu a uložil žalobcovi povinnosť, ktorú tento opätovne nerešpektoval. Nakoľko vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností titulom uvedených civilných rozsudkov bolo na základe protestu prokurátora zrušené ako nezákonné s tým, že tieto rozsudky uložili povinnosť vydať nehnuteľnosti, no neurčovali vlastnícke právo k nim, neostávalo cirkvi žiadne iné riešenie, ako sa domáhať svojich práv, len to, ktoré zvolila, ktoré následne aplikovala správa katastra a ktoré je aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené súladné so zákonom aj s judikatúrou.,,

58. Z uvedených dôvodov kasačný súd vyhodnotil za nedôvodné námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti, ktorými namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a že krajský súd sa odklonil od doterajšej rozhodovacej praxe kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h/ SSP.

59. Pokiaľ žalobca namietal, že uvedené rozsudky najvyššieho súdu sú pre toto konanie súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného nepoužiteľné, pretože riešili iný okruh účastníkov konania, kasačný súd sa s týmto tvrdením nemohol stotožniť. Skutkové zistenia potvrdzujú, že tak ako v predmetnom preskúvanom konaní účastníkmi konania sú na strane žalobcu Lesy Slovenskej republiky, š.p., na strane žalovaného okresný úrad odbor katastrálny, na ktorého prešla právomoc správy katastra, a na strane pribratého účastníka cirkvi, ktorá bola účastníkom správneho konania, označení účastníci konania boli taktiež účastníkmi konania súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech cirkvi vo veciach, v ktorých rozhodol najvyšší súd uvedenými rozhodnutiami, s obdobným predmetom súdneho prieskumu.

60. Kasačný súd posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu aj z pohľadu názoru najvyššieho súdu vysloveného v jeho rozhodnutí sp.zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015, na ktorý poukázal žalobca v kasačnej sťažnosti.

61. Uvedeným rozhodnutím najvyšší súd rozhodol v právnej veci žalobcu: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Sabinov, za účasti: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Mil'poš, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Správy katastra Sabinov č. V 497/13 zo dňa 30. mája 2013, o odvolaní žalovaného a zúčastnenej osoby proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. júna 2014, č.k. 5S/33/2013-50, tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdil. Krajský súd v Prešove uvedeným rozhodnutím podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP rozhodnutie Správy katastra Sabinov č. V 497/13 z 30. mája 2013, ktorým správa katastra

povolila vklad vlastníckeho práva v prospech účastníka konania, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že súdy v označenej veci dospeli k zhodnému záveru, že nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva je takou vadou konania majúcou za následok nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a je dôvodom pre jeho zrušenie a vrátenie veci žalovanému správneho orgánu.

62. Odvolací súd vychádzajúc z uvedeného nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že v obdobných veciach názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho rozsudku sp.zn. 1Sžr/147/2013 bol prekonaný judikatórnym vývojom a je v súlade s časovo posledným rozsudkom najvyššieho súdu sp.zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015. Najvyšší súd vo vyššie uvedených rozsudkoch v obdobných právnych veciach rozhodol rozdielne, avšak rozhodnutím sp.zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015 potvrdil zrušenie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu výlučne z procesného pochybenia spočívajúceho v absencii odôvodnenia napadnutého správneho rozhodnutia, pričom meritom veci a to hmotnoprávnou otázkou, či predmetná „Dohoda“ predložená cirkvou v prílohe návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra je alebo nie je vkladu schopnou listinou sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal.

63. V danej súvislosti kasačný súd súčasne upriamuje pozornosť na to, že judikatúra v slovenskom právnom poriadku nie je záväzná absolútne. Povinnosťou najvyššieho súdu ako súdu kasačného (odvolacieho) tak, ako aj krajského súdu, je zaoberať sa každou vecou samostatne a i keď vychádzajúc zo skutkových zistení známych z inej rozhodovacej činnosti, posudzovať zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu individuálne a nezávisle od iných rozhodnutí správneho orgánu ako individuálnych správnych aktov a pokiaľ sú predmetom súdneho prieskumu, nezávisle od iných rozhodnutí súdu v daných veciach.

64. Kasačný súd v preskúmanej danej veci sa nemohol prikloniť k názoru vysloveného v tomto rozhodnutí aj z dôvodov, že žalobca námietku nedostatku odôvodnenia rozhodnutia správy katastra nevzniesol v žalobe, a preto kasačný súd na túto námietku vznesenú v kasačnej sťažnosti nemohol prihliadať, keďže bola vznesená po uplynutí lehoty podľa § 250b ods. 1 OSP, účinného v čase podania žaloby, poukazom na to, že súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach, podanej v zákonnej lehote v zmysle § 250b ods.1 OSP a v zmysle § 250h ods.1 OSP ich rozsah bolo možné rozšíriť len v lehote podľa § 250b OSP.

65. Kasačný súd s názorom najvyššieho súdu vysloveným v rozsudku 1Sžr/107/2014 sa nestotožnil aj z nasledovných dôvodov. Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 31 ods. 4 katastrálneho zákona stanoví náležitosti rozhodnutia o povolení vkladu tak, že rozhodnutie, ktorým sa vklad povoľuje, obsahuje a) označenie správy katastra, ktorá o vklade rozhodla, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď správa katastra o vklade rozhodla, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlej pečiatky správy katastra. Pokiaľ žalovaný v danom prípade rozhodol preskúmaným rozhodnutím o vklade vlastníckeho práva do katastra, ktoré neobsahovalo odôvodnenie, nevybočil z medzí zákonnej úpravy. V neposlednom rade kasačný súd dáva do pozornosti žalobcu rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 103/2011, v zmysle ktorého je neúčelné a nehospodárne formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania.

66. Kasačný súd sa nemohol zaoberať námietkami žalobcu uvedenými v kasačnej sťažnosti, ktorými namietal, že „Dohoda o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam ...“ zo dňa 11.11.2014 z dôvodu, že

nebola zverejnená podľa § 5a zákona č. 211/2000 Z.z. v centrálnom registri zmlúv vedenom na úrade SR, nenadobudla účinnosť, s ktorou námietkou sa krajský súd nijak nevyporiadal, ďalej namietal porušenie zákonných ustanovení správneho poriadku a to § 47 ods. 1 a ods. 3, s tým že námietku nedodržania obsahových náležitostí rozhodnutia správneho orgánu v časti o chýbajúcom odôvodnení vzniesol ešte pred vydaním rozhodnutia vo veci a napokon namietal, že reštitučný rozsudok OS Dunajská Streda 7C 105/2007 z 14.03.2013 smeruje výrokom na nepeňažné plnenie v podobe povinnosti voči štátnemu podniku vydať a navrátiť vlastníctvo na ťarchu vlastníka Slovenskej republiky, ktorý nebol účastníkom konania. Žalobca uvedené námietky v žalobe nevzniesol, keďže z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca namietal, nesprávne právne posúdenie žalovaným, keď predmetnú dohodu o vydaní nehnuteľností považoval za vkladu schopnú listinu, zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádza rozhodnutie je v rozpore s obsahom spisu a v konaní žalovaného bola zistená taká vada, ktorá spôsobuje nezákonnosť rozhodnutia bez ďalšieho odôvodnenia. Vzhľadom k tomu, že žalobca tieto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti, neuplatnil na správnom súde v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 250b ods.1 Občianskeho súdneho poriadku (OSP), účinného v čase podania žaloby, a v zmysle § 250h ods. 1 OSP ich rozsah bolo možné rozšíriť len v lehote podľa § 250b OSP, správny súd viazaný rozsahom dôvodov žaloby nemohol zákonnosť rozhodnutia žalovaného preskúmať v rozsahu námietok podaných po uplynutí zákonnej lehoty. Kasačný súd na tieto námietky žalobcom uvedené v kasačnej sťažnosti nemohol prihliadať v zmysle § 454 SSP, pretože pre rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

67. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

68. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP). Žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov tohto konania, pretože to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP). Účastníkovi konania Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza priznal nárok na náhradu trov kasačného konania z dôvodu jeho úspechu v tomto konaní v zmysle § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 169 SSP.

69. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.